

a) Od pondělí 14. března 2022 do středy 16. března 2022 se v Praze v Kongresovém centru konala 11. světový kongres environmentálního vzdělávání - 11th World Environmental Education Congress - Building Bridges in Times of Climate Urgency. Měl jsem možnost se této zajímavé události zúčastnit. Atmosféra kongresu byla na úrovni vysoké, akademické. Z přednášek a podnětů, setkání a rozhovorů, které jsem měl možnost navštívit, vyposlechnout a učinit, a mám-li vybrat tři věci, které mě oslovili, pak to byly tyto:

Kanadský profesor Dr. Sean Blenkinsop, který zaujal posluchače svým zajímavým neformálním způsobem, použitím imaginace, představy, že jsem strom a faktem, že o přírodě učí jen venku v přírodě, celoročně.

V tematickém bloku o Klimatické změně, mě nejvíce zaujalo představení inspirativního vzniku brožury o Klimatickém vzdělávání v ČR, které učinil Mgr. Miroslav Novák v příspěvku nazvaném *Between a policy paper and primer: Developing recommendations for climate change education in the Czech Republic*, Mezi politickým dokumentem a základem: Vypracování doporučení pro vzdělávání v České republice o změně klimatu. Vznik této publikace je inspirativní nejen pro zahraniční hosty konference, ale svým procesem i pro všechny vzdělavatele v environmentální oblasti. Pracovní skupině se podařilo důsledným procesem vypracovat publikaci shrnující doporučení pro zlepšení vzdělávání v oblasti změny klimatu na národní úrovni v ČR. Miroslav Novák představil cíle, proces a výsledky tohoto podniku. Pracovní skupina měla tři cíle: shromáždit a prodiskutovat nejdůležitější mezinárodní a národní data a výzkumná zjištění týkající se klimatického vzdělávání, navrhnout politiku pro jeho rozvoj na národní úrovni a poskytovat doporučení učitelům ve formálním vzdělávání a dalším pedagogům, jak přistupovat ke klimatickému vzdělávání.

Mimo jiné, mě také zaujala závěrečná přednáška amerického profesora Davida Sobela s názvem: *Proč děti 21. století potřebují přírodu*. David Sobel široce hovořil o vývoji dítěte, vzdělávání založeném na místě a vzdělávání v raném dětství založeném na přírodě. Během přednášky představil několik konkrétních aktivit, jak dětem a s dětmi objevovat přírodu.

Z kongresu si odnáším uvědomění si několika skutečností: z bloku zaměřeného na klimatickou změnu *Hlavní problémy vzdělávání o změně klimatu* to, že vzdělávání a povědomí o klimatické změně jen nejen v ČR, ale celosvětově na nízké úrovni a vzdělávání a výchova v této oblasti je v „plenkách“.

Z příspěvků profesora Blenkinsopa, profesora Sobela a jiných uvědomění, že nejlepší program o přírodě je vždy v přírodě. Z příspěvku Miloslava Kolenatého *Co spouští klimatickou akci: Dopad ročního programu změny klimatu na klimatickou gramotnost žáků a jejich ochotu jednat*, jsem si uvědomil, že fenomén osobní uhlíkové stopy, přestože je sporný a marginální způsob řešení, je pro žáky konkrétní a uchopitelný způsob řešení na jejich úrovni chápání problému, vstupní brána do problematiky, za kterou však musí navazovat představení efektivních a strukturálně-sociálních změn.

Tyto postřehy zcela jistě představím svým kolegům při plánování našich vzdělávacích programů, zejména při plánování a revizi programu o Změně klimatu. Společně s kolegou Tomášem Kozlem, který se konference též zúčastnil, připravíme pro zbývající lektory a kolegy prezentaci výstupů v rámci porady týmu.

b) Kanadský profesor Dr. Sean Blenkinsop, který zaujal posluchače svým zajímavým neformálním způsobem, použitím imaginace, představy, že jsem strom a faktem, že o přírodě učí jen venku v přírodě, celoročně.

Jak on sám uvádí cílem jeho prezentace Divoká pedagogika a vzdělávací představitost, bylo nejprve poskytnout stručný úvod do myšlenek divoké pedagogiky. To se podle něj děje rámováním některých pozadí vlivů, výzev a úvah, které vedly k jejímu impulsu. Poté následovalo zkoumání klíčových teoretických myšlenek, na kterých spočívá divoká pedagogika – potřeba narušit přetrvávající ideologii lidské kontroly, důležitost pozemských vztahů a možnosti kulturní změny uzákoněné prostřednictvím vzdělávání. Druhým cílem prezentace bylo přímo prozkoumat divokou pedagogiku v kontextu environmentální výchovy v přírodě. Zde přezkoumával pedagogické dovednosti, které si často implicitně rozvíjeli pedagogové v oblasti životního prostředí, a zkoumal, jak jsou tyto dovednosti důležité pro jiné vzdělávání v době nejistoty. Profesor Blenkinsop tvrdí, že tyto dovednosti, praktiky a vnímání mohou být alespoň částí toho, co mainstreamoví pedagogové potřebují k dnešní vzdělávací práci. Včetně řešení nejistoty, budování vztahů mezi živými bytostmi a mezi nimi a udržování prostoru pro různé způsoby poznání a bytí, jak se prezentovat. Blenkinsop si myslí, že znepokojující a znovuobjevování základních vzdělávacích konceptů bude zásadní pro dosažení druhů eko-sociálně spravedlivých kulturních změn, které si naše doba žádá. Zde ho obzvláště zajímají ty způsoby poznání a chápání světa, které existují za přísně kontrolovanými hranicemi logiky a lingvistiky – a tedy to, co se počítá jako poznání a racionalita. Blenkinsop tvrdí, že pedagogové by se neměli spokojit pouze s tím, že jim bude dovoleno provozovat venkovní lekce, měli by rozvíjet dialog na toto téma. Vychází z předpokladu, že kultura, často známá jako modernita, a potažmo její veřejný vzdělávací systém, mají přímo v sobě obsaženou znepokojivou orientaci na přírodní svět a jeho krásu. Ve škole mu tedy jde o to ekologizovat vzdělávání „ode dna“.

c)

